

אין מעמידן פֿירק שני עבודה זרה

כה.

מסכת פרה

פרק י"ב משנה ד'

הַמִּזְבֵּה מַחֲלוֹן שֶׁל רִבִּים
וְנִכְנָם לַמִּקְדָּשׁ וְנִמְצְאוּ
חַמִּים פְּסוּלִים, פָּטוּר.
מַחֲלוֹן שֶׁל יְחִיד וְנִכְנָם
לַמִּקְדָּשׁ וְנִמְצְאוּ חַמִּים
פְּסוּלִין, חֵיב. אֲבָל כִּתּוּן
שֶׁל בֵּין מַחֲלוֹן שֶׁל
יְחִיד בֵּין מַחֲלוֹן שֶׁל
רִבִּים, פָּטוּר, שְׂאִין כִּתּוּן
חֵיב עַל בִּיאַת
הַמִּקְדָּשׁ.

עין משפט

נר מצוה

ז: א מיי פכ"ב מהלכות
איסורי ביאה הלכה ח סמו
לזין קבו טוש"ע אה"ע סימן
כב סעיף ה:

רבינו חננאל

[illegible]

הגהות וציונים

ה'תשנ"ח
 [המוקף בחצאי מרובעים
 בסף בדפוס אמ"ד ע"פ עין
 באן וכמו שמוחלפת השיטה
 ה'היום יתמלא מיראתה
 פר משנה תורה דכתיב ביה
 ועי' עוד גירסת עין יעקב
 ע' שעות של (ע"י, כח"י):
 ז' ע"י וכח"י ונשנות:

פִּלְגִּי לַעֲלֵי רִבִּי אֲלֶנְזֹר וּרְבִי שְׁמוּאֵל
עַתָּה לָכֵן חָטוּ וַיִּבְטְמוּ מִדְּחֵי שׁוֹמֵק.
וַיִּבְּרוּ: וְהָיָה כְּתוּבָה עַל סֵפֶר הַיִּשְׂרָאֵל.
וַיִּשְׁקֹט מִבִּקְשׁוֹ עַל עֲתָמוֹ שְׁמִימוֹת מִיָּהָה שֶׁלֹּא
לְבִיטָה
וְיִהְיֶה שֶׁעַל יִצְחָק הַיְּמוֹן. הָא דְלֵאל
קִשְׁטִיב גַּמִּי יַעֲקֹב. כִּי שָׁם לֹא
הָיוּ רַק פְּשָׁלוּמִין. כְּדִאֲמַרְיָן (חולין
דף 65: א') 'שָׁמַם שְׁשָׁקְעָה בְּעֵצְרוֹ וְיָחֵה
בְּעֵצְרוֹ; וּמֵהָאֵל טַעְמָא גַּמִּי לֹא חֲשִׁיב
חֻקָּיָה. שֶׁלֹּא הָיוּ רַק פְּשָׁלוּמִין לְיוֹם
שְׁתַּקְפָּר צִימֵי אֲחֹס. וְהָרִיר אֲלֶנְזֹר אֹמֵר
דְּהָיָא מַעֲשֵׂה דְחֻקָּיָה לֹא הָיָה אֲלֵא
אוֹת בְּעֵלְמָא. שְׁהָרִי לֹא עֲמִד הִשְׁמַם כֻּלָּן
בְּמִקּוֹם אֶחָד, אֲלֵא שְׁהָרִי לְאֲחֹרָיו,
דְּבִגְרָאשִׁית רַבָּה' אִיכָא גַּמִּי לְמִ"ד
'וַיֵּשֶׁב ה' לְקֵין אוֹת', מִלְּמַד (ד) שֶׁהַעֲמִיד
לוֹ גִּלְגַּל חֲמָה:

6. רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי אָמַר
 וְקָם עֶשְׂרִים וָאַרְבַּע, [שְׁנָאֲמַר]
 בְּיוֹם תָּמִים [הָהָא]. אִיכָא דְאַמְרִי
 רַבְעֵי, אִזְל שִׁית וְקָם תְּרִיסַר, אִזְל
 רַבִּי אֲמַר שְׁלָשִׁים וְיָשׁ, אִזְל שִׁית
 וְאֵין אֵין לְבֹא בְּיוֹם תָּמִים' (6).
 שִׁית וְקָם עֶשְׂרִים וָאַרְבַּע, אִזְל
 גַּזְזִי, מַה בִּיאָתוּ בְּיוֹם תָּמִים אָפִי
 מַה לִּיהוֹשֻׁעַ, כִּד עֲמֻדָּה לֹא חֲמַה
 בֶּן גּוֹרִיוֹן, גְּמָרָא; לְמַנְשֵׁה מְנַלָּן.
 רַבִּי, וּבְתִיב הָתָם בִּיהוֹשֻׁעַ (7) אֲחֵל
 הָכָא אֲחֵל תַּת פְּחֻדָּךְ, וּבְתִיב
 בַּר נַחֲמָנִי אָמַר, מְגוּפִיָּה דְקָרָא
 פְּנִינָךְ, אִימְתִּי רַגְזוֹ וְחִלּוֹ מִפְּנִינָךְ.
 הָיָה בְּיוֹם הַהוּא לְפָנָיו וְאַחֲרָיו,
 הָאִי; וְאִבְעִית אִימָא, אֲבָנֵי בְּרַד
 8. כְּמוֹרְד בֵּית חֲזֹרֹן וְיִי הַשְּׁלִדָּךְ
 יָתִינוּ. כְּתִיב (8) 'וַיֹּאמֶר לְלִמּוּד בְּנֵי
 'סֹפֶר הַיָּשָׁר', אָמַר ר' חִיָּיא בַר
 אֲבִיבִי דְקָרָא יָשָׁרִים, דְּכְתִיב בְּהוּ
 9. וְהִכָּא רְמִיזָא, (9) 'וְהוֹדָה אֶת־ה'
 מַה שְּׁצָרִיכָה יָד בְּגִיד עוֹרָף, הָיִי
 הַתּוֹרָה, וְאִמְאִי קָרוּ לִיה סֹפֶר
 10. וְהִכָּא רְמִיזָא, (10) 'יָדָיו רַב לֹא',
 זֹו קִשְׁתָּ. רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי
 יָשָׁר, דְּכְתִיב (11) 'בְּיָמִים הָהֵם אֵין
 דְּמִיזָא, (11) 'לְמַעַן דַּעַת דּוֹרוֹת בְּנֵי
 יִיכָה לִימוֹד, הָיִי אוֹמֵר זֹו קִשְׁתָּ.
 תַּחֲלָה אֵל הַכְּנַעֲנִי לְהַלְחֵם בּוֹ.
 ק וְהַעֲלִי וַיִּשֶׁם לִפְנֵי שְׂאוֹף/
 וְהַעֲלִי, דְּמִסְכָּא שׁוֹק לְאַלְיָה.
 חִית לֵה לְחֹה עֵלְוִיָּה דְשׁוֹק בִּי
 אִמֵּר שׁוֹק וְשׁוּפִי; מֵאִי 'וְהַעֲלִי';
 12. בְּמֵאִי עֶסְקִינוּ, אִילִּימָא בְּחֵד
 חֵד אִישׁ אֶחָד עִם שְׁתֵּי נָשִׁים;
 אֵלֵא

אלא

כ"י: וּמִנְחָה. דְּקָרָא בַּיהוָה קָמִי: דְּרַתִּיבִי.
סִיפֵרָא לַיהוָה קִימִי: יִצְחָק הַמִּבְרָא אֶת
יְהוָה לֵאמֹר. הִשׁוּב סְמוּךְ לְלֵילָה, שְׁהֵלִיתָ
נַיִים סוֹמְכִין אֶת הָעֵלְיוֹנִים: דְּמַחֲתִי. מִמֵּי
(ט ב) כ"י הוּא יִבְרַךְ (אֶת) הַבָּצֵר, לֵאמֹר
וְאִין תָּהִי וְשׁוּב בְּצִמָּה קִטְנֵה: שׁוּבִי. כִּף
עֲשׂוֹן חֵלֹם שְׁפִיחוֹן מִמַּרְגְּמֵה לַעֲבָדֵה:

וְאֵלֶּיךָ (גליון). וכמו בתענית (אף שאין רציה לגירס
נחמני: [ג] ולנו אל הכנעני בתחלה) (גליון: [ד] ע'
ט הגורס גם כאן המחלוקת דלהלן "ו' אלעזר אומר
אמר זה ספר שופטים דכתיב ביה איש הישר בעיניו יש
ב (ורש"י שבע"י ד"ה בהם צ"ל ששני מרש"י: [ו] ו
ב בתחלה להלחם: [ז] צ"ל סומר ורש"י ובהו

(ט) וַיִּדְּרוּם הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּרְחַ עֲמֹד עַד יָקוֹם גִּזְי אוֹיְבֵי.
הלא היא כתובה על ספר הישר, מאי 'ספר
הישר', אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן.
יה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים.
שנאמר ב'תמות נפשי מות ישרים'. והיכא
רמיא. וזרעו יהיה מלא הגוים, ואימתי יהיה
מלא הגוים? בשעה שעמדה לו חמה ליהושע.
(ט) וַיַּעֲמֹד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצֵי הַשָּׁמַיִם וְלֹא אֵין לָבוֹא
בְּיוֹם תַּמִּים, וכמה, אמר רבי יהושע בן לוי.
עשרים וארבע [שעו]. אול שית וקם שית.
אול שית וקם שית, כולה מלתא ביום תמים.
ר' אלעזר אמר שלשים ושית, אול שית וקם

תְּרִיסָר, אֵל שִׁית וָקָם תְּרִיסָר, עֲמִידָתוֹ כְּיוֹם שְׁ
אָרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה, אֵל שִׁית וָקָם תְּרִיסָר, אֵל שְׁ
וְלֹא אֵץ לְבֹא כְּיוֹם תָּמִים, מִכְּלָל דְּמַעֲיָקְרָא לֹא
בְּתוֹסַפְתָּא פְּלִיג, ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוי אָמַר עֲשִׂירִים
לְשִׁית וָקָם תְּרִיסָר, עֲמִידָתוֹ כְּיוֹם תָּמִים, רַבִּי אֱלִי
וָקָם תְּרִיסָר, אֵל שִׁית וָקָם עֲשִׂירִים וָאַרְבַּע,
רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי אָמַר אָרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה, אֵל
שִׁית וָקָם עֲשִׂירִים וָאַרְבַּע, מִקֵּשׁ עֲמִידָתוֹ לְבִי
עֲמִידָתוֹ כְּיוֹם תָּמִים, ^(א) תָּנָא, בְּשֵׁם שְׁעֻמְדָּה לֹא
לְמַשָּׁה וּלְנִקְדִּימֹן בֶּן גּוּרְיִין, יְהוֹשֻׁעַ, קָרָא; נִקְדִּי
אֲתִיָּא 'אֲחֵל' 'אֲחֵל' כְּתִיב הֵכָּא ^(ב) 'אֲחֵל תַּת פֶּה
גִּדְלָךְ', וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, אֲתִיָּא 'תַּת' 'תַּת' כְּתִיב
בִּיהוֹשֻׁעַ ^(ג) 'כְּיוֹם תַּת יְיָ אֵת הָאֲמֹרִי', רַבִּי שְׁמוּאֵל
שְׁמַעְתָּ לִּיה, ^(ד) 'אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן שְׁמַעְךָ וְרָגְזוּ וְחָלְזוּ
בְּשִׁשְׁעָה שְׁעֻמְדָּה לֹא חֲמָה לְמַשָּׁה, מִיתִיב, ^(ה) וְלֹא
אִיבָעִית אִיכָּא, שְׁעוֹת הוּא דֵּלָא הוּא גְפִישׁ כּוֹלֵל
לֹא הוּא, דְּכִתִּיב ^(ו) 'יְיָהּ בְּנוֹסָם מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עֲלֵיהֶם אָבְנִים גְּדוֹלוֹת מִן הַשָּׁמַיִם עַד עֲזָקָה וְיִ
יְהוּדָה קָשֶׁת, הִנֵּה כְּתוּבָה עַל סֵפֶר הַיִּשְׂרָאֵל, מֵא
אֲבָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, זֶה סֵפֶר אֲבָרְהָם יִצְחָק וְי
תָמוֹת נִפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל וְתֵהִי אַחֲרִיתִי כְּמוֹתוֹ
וְיִדְּוֹד אַחִיד, יִדְּ בְּעוֹרְףָּ אֲוִיבִיד, וְאִיזוּ הֵיא מִלְכָּה
אֲוֹמֵר זֶה קָשֶׁת, רַבִּי אֱלֻעָזֵר אֲוֹמֵר, זֶה סֵפֶר מִשְׁ
הַיִּשְׂרָאֵל, דְּכִתִּיב ^(ז) 'וַעֲשִׂיתָ הַיִּשְׂרָאֵל וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי
וְאִיזוּ הֵיא מִלְכָּה שְׁצָרִיכָה שְׁתֵּי יָדִים, הִוֵּי אֲוֹמֵר
אָמַר, זֶה סֵפֶר שׁוֹפְטִים, וְאִמָּאֵי קְרוּ לִיה סֵפֶר
מִלְכָּה בְּיִשְׂרָאֵל, אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי יַעֲשֶׂה, וְהִיכָא
יִשְׂרָאֵל לְלַמְּדָם מִלְכָּמָה, וְאִיזוּ הֵיא מִלְכָּה שְׁצָרִיכָה
לְמִנְהֵל דְּבִיהוּדָה כְּתִיב, דְּכִתִּיב ^(ח) 'מִי יַעֲלֶה לָנוּ
וַיֹּאמֶר יְיָ יְהוּדָה יַעֲלֶה', ^(ט) וַיִּרְם הַטָּמֵחַ אֵת הַלֵּל
מֵאֵי 'וְהַעֲלִיָּה', רַבִּי יוֹחָנָן אֲוֹמֵר שׁוֹק וְהַעֲלִיָּה; מֵאֵי
וְרַבִּי אֱלֻעָזֵר אֲוֹמֵר שׁוֹק וְחֻזָּה; מֵאֵי 'וְהַעֲלִיָּה', דְּ
בְּעֵי אֲנֹפִי וּמִנְפִי לִיה, וְרַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי
שׁוֹפֵי עֵילֻיָּה דְּשׁוֹק קָא; לֹא תִתְיַחֵד אִשָּׁה עֲפִ
דְּכוּוֹתָהּ גְּבִי יִשְׂרָאֵל מִי שָׂרִי, ^(י) וְהִתְנָן, *לֹא יִתְ

הַסֹּדֶר הַזֶּה יִשְׁמַר וְיִשְׁמְרֵהוּ: אִיזוֹ הוּא מִלְחָמָה שְׂעָרֶיהָ לִפְנֵי
 הַמֶּלֶךְ לְהַחֲמֵם בּוֹ, וְיֵאמַר הַשֵּׁם יְהוּדָה יִשְׁלַח, אֲלֵמָה סָסִים מִלְחָמָה
 וּמוֹמָרִים וּבִפְיֵיהֶם נָקַט לָהּ: יְהֻעָדָה, מִה שְׁעָלֶיהָ: דְּבִסְמִיכָא
 שֶׁל זֹמַם הַגִּידִין הַמְמוּנָע בֵּין קוֹלִיּוֹת לְאַרְכָּזָהּ, וְלִצְרִים הַפְּנִי
 עֵצִים מְנוּפָּה. וְהָיָה סְעוּדָתָא, אֲף עַל פִּי צִוּצִים הָיָה פְּדֻמָּיִם (מִ)
 וְיֵאמַר לָן בְּפֶקֶד מְבָרָה לְצִוּצִים (דְּרִיט): 'תָּה וְזֶסֶד צִוּצִים גְּדוּ
 אִסְט: אֵל יִתְיַחַד אִישׁ אֶחָד עִם שְׁתֵּי נָשִׁים. ¹⁰ שְׁנֵים

יַעֲקֹב, וְכֵן בְּכָל הָעֲמֻד (דק"ס): **פ** סִימָן דְּכָאן הַדְּמִיּוּת בֵּין רַבִּי יִחְיָנָן וְרַ' שְׁמוּאֵל **אִימָתָא** (דער"י): **ט** לִאֲדֻקָּי מְגִידֵת הָיְתָה וְעִשְׂתִּי הִיטֵר הַחֲסִיד, ר' שְׁמוּאֵל בֶּר נַחֲמִי וּמְהֻרָּא שְׂמַבִּיא בִּי"ר קְרוֹב לִגְי' עֵין הָאֵל

[illegible]

לם

עבדת, אחת 'בצלי השמים', והיינו
בצלי הים, ואחת כמון לְשִׁקְיָנוּ.
דְּקָמִיב יוֹלָא אֵץ לְבֹא' אֵלָּה שְׁהָ 'דְּיוֹס
פְּמִיט', דְּהֵינּוּ עֲקָרִים וְאֶרְבַּע שְׁנוֹת,
דְּיוֹס אֵינוּ פְּמִיט וְשָׁלֹשׁ אֵלָּה עִם לֵילוֹ:
יַעֲרִיִּים וְאֶרְבַּע. הֵיךְ אִזּוּר יוֹס מַעֲלֵת
הַשָּׁמֶר עַד יֵלִיאת הַפּוֹדְכִיס, וְיִיוֹס פְּמִיט'
אִכּוּלָה מִיֵּלְתָּא קִאִי, אִהְלֹד וְאִעֲמִידָה:
אוֹיֵל שִׁית. עַד תִּצִּי הַשָּׁמֶס: וְקָם שִׁית.
דְּקָמִיב וְיַעֲמֵד הַשָּׁמֶס: וְאוֹיֵל שִׁית. עַד
עֲרִיב: וְקָם שִׁית. דְּקָמִיב יוֹלָא אֵץ
לְבֹא': בְּזוֹהַ מִיֵּלְתָּא. הֵילֹכוּ וְעִמִּידוּ:

ימים יהיה אהל תת
 ויהי אהל על פני
 הים ותחת כל השמים
 ישמעון שמעך וירגו
 ויפקדו: (ויקרא ב' כח)
 ואמר ה' אל יהושע
 ויאמר אלך בגלגל בעיני
 ישראל אשר ידעו כי
 ר היותי עם משה
 ויהי עתה: (יהושע י' 1)
 וידבר יהושע לין ביום
 ואת האמור לפני
 ישראל ואמר לעיני
 כל שמש בגבעת דום
 ירדה בעמק אלון:
 (יהושע י' 12)

ביום תמרים. עשרים וארבע פלס
 ולילה דלשר מים: שדשים ושיית.
 דיוס ממים' דקרא לעמדה לחוד
 קאי: ארבעים ושמונה. דיוס ממים'
 דקרא לשהיה דשקיעה קאי, וקממחא
 דלא כמיז ביה 'דיוס ממים', ססס
 עמדה טגיס עשר שעות, עמדה
 שדרבו לעמוד ולשמוק ללילה: איבא
 דאמרי. הקן שיעורי דקנך רבנן,
 בתוספתא שמוססן על היום קאמרי
 להו: רבי יהושע בן לוי אמר עשרים

א' היה כיום היום
ואתרו לשמו יי
א' כי יי נלחם
ישראל: (ישעיהו יד)
י' בנס מפני ישראל
בבורד בית חורן יי
י' עליהם אבנים
י' עד השמים עד
י' וימתו רבים אשר
באבן חרד מאשר
בני ישראל בחרבו:
(ישעיהו לא)

מַעֲנִיזוֹת כו', בְּמַסַּכַת טַעֲמִינִים בְּפָרֶק שְׁדָר
טַעֲמִיזוֹת חָלוֹ (דף ע"ט): "בְּמִשְׁחָה. בְּמַלְמַמַּת
שִׁמּוֹן: "לֹא הָיָה בָּיוֹם הַהוּא". בְּמַעֲשֵׂה
דִּישׁוּעַ עֲסִיב: אֲפֻיָּה בְּרַד. לֵדָא חָלוֹ
בְּמַעֲשֵׂה: "וַיֹּאמְרוּ בְּרַדְיָה בְּנֵי יְהוּדָה שְׂמִי
בְּקִיעִי שְׁמֹנֶן דָּוִד עַל שְׁמֹל עֲסִיב: "וְהָאֵם
הָאֵם כְּתוּבָה, דְּבַנֵּי יְהוּדָה הֵיוּ מוֹשְׁבֵי
קִשָּׁם: יָד בְּנֵגֵד עוֹרָה. הַמּוֹשֵׁךְ בְּקִשָּׁת
טַעֲנָן דְּלִי קִנְיָד עֵינֵי דְקִינֵי מוֹל
הַעוֹרָה, הַטָּרְיָלִים בְּלַע"ו: דְּכְתִיב בִּיהַ בְּמַלְמַ
בְּרִשָּׁא דְסִפְרָא: "מִי יִנְלָה בְּתַחֲלָה אֵל הַסֵּם
הַשּׁוֹק וְתַת הַעֲלִיָּה. מִשּׁוֹם פְּלוֹגָסָא דְקִנְיָ
מַלְמַמֶּלָה וְנִסְמַכְהֶם עַל הַשּׁוֹק: וְשׁוֹק הוּא

מִתְּחִלָּה עַל הַשּׁוֹק, גִּבִּי מִתְּחִלָּה וְשׁוֹק שֶׁל שְׁלֵמִים
מִתְּחִלָּה וְשׁוֹק דִּידֵהוּ לִפְתָּן, דְּבִמָּה קִטְמָה הָיָה
הִירָדִי הַסּוֹבֵב עִסֵּס הַקּוֹלִיט וְקוֹרִינְתִי פוֹלֵס

וְיִי אֲחֵרֵי מוֹת הַיּוֹשֻׁעַ
לֹא בָּנִי יִשְׂרָאֵל בִּין לְאֹמֶר מִי יַעֲלֶה לָּנוּ אֶל הַכּוֹנְנִי בַּחֲתוּלָּה לְהַלָּחֵם בּוֹ;
זֶה בְּיָדוֹ: (וּמִסְמֵי א. א. כ.) וְזֶה הַמִּבְרָךְ אֶת הַשּׁוֹק וְהַיְעִילָהּ וְיִשֹּׁם לָפָנֶי
אֲבָל כִּי לְמוֹעֵד שְׂמֹור קֵד לְאֹמֶר הָעָם קִרְיָתָא וְיֵאכֵל שְׂאֹל עִם שְׂמֹאֲרָא
לְשָׁתִים עֶשְׂרֵה (גְּלוּיָא): **ד** כִּיָּה כִּמְכַח כְּתִי' שֶׁל הַגִּמְרָא וְשֶׁל רִשְׁי' וְכִיָּה בְעִי'־

אבל כי למעור שמור לך לאמר העם קראתי ויאכל שאול עם שמואל ביום ההוא: (שמואל א' ח' טז)

ל שיתים עשרה (גליות): **פ** כ"ה בכמה כת"י של הגמרא ושל רש"י וכ"ה בע"י, וצ"ל הנה (רש"י, דק"ס); **פז** אחורי ה:

ההוקדש לעילוי נשמת מרת אלישבע שרה ארדן ע"ה ב"ר מאיר אליעזר ז"ל נלב"ע י"ח תמוז תשל"ב